

Sygn. akt V Pz 24/15

POSTANOWIENIE

Dnia 23 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim

w składzie następującym :

Przewodniczący: SO Mariola Mastalerz

Sędziowie: SO Beata Łapińska

SR (del.) Marzena Foltyn-Banaszczyk (spr.)

Protokolant: Iwona Jasińska

po rozpoznaniu w dniu 23 grudnia 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa R. W.

przeciwko (...) w P.

o wynagrodzenie

na skutek zażalenia powoda R. W.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 maja 2015 roku, sygn. akt IV P 16/15

postanawia:

oddalić zażalenie

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 6 maja 2015 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie sygn. akt IV P 16/15 oddalił wniosek powoda o wyłączenie sędziego Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. S. D. od rozpoznania sprawy IV P 16/15.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, iż zgodnie z art. 49 k.p.c. Sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli zachodzi okoliczność tego rodzaju, ze mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.

Odnosząc powyższą normę i zawarte w niej przesłanki wyłączenia sędziego na wniosek do okoliczności wskazanych przez powoda Sąd Rejonowy wskazał, iż polscy proces cywilny jest postępowaniem kontradiktoryjnym, a rola sędziego sprowadzona została do roli arbitra mającego ocenić trafność i zasadność argumentacji stron oraz dowody przedstawione na poparcie przedstawionych argumentów. W ocenie Sądu I instancji fakt oceny argumentacji powoda w uprzednim postępowaniu nie powoduje automatyzmu sędziego w kolejnym postępowaniu. Powód ma prawo i możliwość przedstawiania swojej argumentacji w danym postępowaniu i będzie ona podlegała ocenie w danym postępowaniu.

Zażalenie na powyższe postanowienie w dniu 26 maja 2015 roku wniósł powód zaskarżając je w całości. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i wyłączenie Sędziego Referenta od rozpoznania sprawy IV P 16/14.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Zażalenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Należy podnieść, iż w celu realizacji konstytucyjnej gwarancji bezstronności sądu wyrażonej w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, ustawodawca w Kodeksie postępowania cywilnego uregulował instytucję wyłączenia sędziego (art. 48 i następne kpc). Zgodnie z ich treścią od udziału w sprawie sędziego wyłączone może być z mocy ustawy (iudex inhabilis – art. 48 kpc) ewentualnie na żądanie samego sędziego lub wniosek strony (iudex suspectus – art. 49 kpc).

Wniosek powoda rozpatrywać należy przez pryzmat art. 49 kpc, w świetle którego niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 48 kpc, sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie. Wniosek o wyłączenie sędziego strona zgłasza na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa się toczy, uprawdopodobniając przyczynę wyłączenia (art. 50 § 1 kpc).

W judykaturze podkreśla się, że orzeczenie o wyłączeniu sędziego staje się niezbędne, gdy strona ma chociażby subiektywną, ale uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego (postanowienie SN z dnia 21 kwietnia 2011 r., III UZ 9/11, LexPolonica nr 5890637). Instytucja wyłączenia sędziego w równej mierze służy zapewnieniu realnej bezstronności sądu, jak i umacnianiu autorytetu wymiaru sprawiedliwości przez usuwanie choćby pozorów braku bezstronności (wyrok SN z dnia 08 lutego 2007 r., II PK 186/06, LexPolonica nr 3933806).

Jednocześnie podkreślić należy, że powyżej wskazany przepis został wydany w interesie wymiaru sprawiedliwości, który mógłby ucierpieć, gdyby w sprawie istniały choćby pozory osobistego zaangażowania czy też braku bezstronności sędziego przy orzekaniu. Z tego też względu pojęcie "okoliczności" o jakich mowa w art. 49 k.p.c. nie może być interpretowane zbyt wąsko (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z 18 marca 1970 roku, II CO 18/69, Lex). Jest to bowiem dziedzina o szczególnej doniosłości ustrojowej, mająca bezpośredni wpływ na kształtowanie zaufania do wymiaru sprawiedliwości, cechująca się jednocześnie ogromną wrażliwością społeczną, którą każdy sędzia musi uwzględniać, a co konsekwentnie akcentuje Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie.

Instytucja wyłączenia sędziego na wniosek (iudex suspectus) związana jest przy tym nie z wystąpieniem jakiejkolwiek wątpliwości co do bezstronności sędziego rozpoznającego sprawę, ale z ujawnieniem się uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziego (art. 49 k.p.c.). Zatem o możliwości wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy nie decyduje samo odczucie strony co do bezstronności sędziego, na co powołuje się skarżący, ale odczucie co do tych wątpliwości musi być uzasadnione w okolicznościach danej sprawy. Ciężar uprawdopodobnienia wystąpienia takich okoliczności spoczywa na stronie wnoszącej o wyłączenie sędziego.

W aktualnym stanie prawnym wskazuje się, że ocena, czy dana okoliczność uzasadnia wątpliwości co do bezstronności konkretnego sędziego, winna być dokonywana z perspektywy postronnego obserwatora. Oznacza to, że wyłączenie sędziego może uzasadniać także okoliczność nie mająca cech stosunku osobistego między sędzią a jedną ze stron. Przyjąć również należy, że okoliczność ta nie zawsze będzie się wyrażać w relacji między sędzią a stroną. Może się natomiast opierać w szczególności na powiązaniu sędziego z przedmiotem postępowania. Muszą być to jednak w każdym razie okoliczności tego rodzaju, że mogłaby wywoływać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.

Z powyższego wynika zatem, iż oczywistym jest, że Sędzia nie może być wyłączony od rozpoznania sprawy zawsze w sytuacji, gdy zna osoby będące uczestnikami postępowania czy też gdy orzekał w innych sprawach, w których występowały obie strony obecnego procesu, o ile ta okoliczność ta nie ma charakteru mogącego doprowadzić do

powstania u obiektywnego, nie zainteresowanego w sprawie, zewnętrznego obserwatora uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziego.

Należy w tym miejscu podkreślić, iż instytucja wyłączenia sędziego jest przeznaczona wyłącznie do wyeliminowania od orzekania w danej sprawie osób, które z uwagi na obiektywnie istniejące okoliczności nie powinny w tej sprawie wyrokować. Jednocześnie instytucja wyłączenia sędziego na wniosek (*iudex suspectus*) związana jest nie z wystąpieniem jakiegokolwiek wątpliwości co do bezstronności sędziego rozpoznającego sprawę, ale z ujawnieniem się uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziego (art. 49 k.p.c.). Zatem o możliwości wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy nie decyduje samo odczucie strony co do bezstronności sędziego, ale odczucie co do tych wątpliwości musi być uzasadnione w okolicznościach danej sprawy.

W niniejszej sprawie zachodziła konieczność oceny czy okoliczność, iż sędzia referent orzekał w innej sprawie, w których brały udział strony, której przedmiot postępowania tj. o wynagrodzenie (ale za inny czasookres) jest taki sam, może wskazywać na to, iż sędzia referent nie będzie w stanie zachować odpowiedniego obiektywizmu przy rozpoznawaniu sprawy powoda.

Poddając pod ocenę okoliczności wskazywane przez powoda we wniosku o wyłączenie sędziego oraz w zażaleniach, Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że w niniejszej sprawie nie zachodziły podstawy do wyłączenia od jej rozpoznawania sędziego Sławomira Dudka, brak jest bowiem podstaw do stwierdzenia, iż w stosunku do sędziego referenta istnieją okoliczności tego rodzaju, że mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w tej sprawie.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej oceny wszystkich okoliczności i uwzględnił je przy wydaniu zaskarżonego orzeczenia. Wbrew twierdzeniom powoda bowiem Sąd Rejonowy odniósł się do podnoszonych przez powoda okoliczności, że sędzia referent orzekł również w innej sprawie między stronami o wynagrodzenie, a jedynie za inny czasookres. Słusznie zatem Sąd Rejonowy podniósł, iż sam ten fakt, nie jest podstawą do wyłączenia sędziego od orzekania w przedmiotowej sprawie. Istotą postępowania cywilnego jest bowiem jego prowadzenie przez strony. To strony realizując swoje prawa i obowiązki procesowe wpływają na kształt rozstrzygnięcia w sprawie. Stan faktyczny zatem nigdy nie jest identyczny jak w innej sprawie między stronami. Sąd bowiem ustala w każdej indywidualnej sprawie stan faktyczny w oparciu o dowody przedłożone przez strony. Dopiero na podstawie tak ustalonych okoliczności faktycznych dokonuje subsumcji przepisów prawa. Ocena prawna odnosi się zatem do stanu faktycznego ustalonego w danej sprawie w oparciu o taki materiał dowodowy jaki zgromadzą strony procesu.

Należy również podnieść, iż orzeczenia finalizujące wynik każdego postępowania I instancji podlega kontroli instancyjnej. Strona bowiem zawsze ma prawo i możliwość złożenia stosowanego środka odwoławczego od niekorzystnych dla tej strony orzeczeń Sądu. Wówczas podlega kontroli zarówno prawidłowość samego orzeczenia, jak i prawidłowość zastosowanych przepisów prawa procesowego i materialnego.

Jednocześnie należy podkreślić, iż nie uzasadnia wyłączenia, reprezentowana przez sędziego, odmienna od poglądu strony ocena prawna (por. postanowienie SN z dnia 20 lutego 1976 r., II CZ 8/76, Lex, nr 7802). Sam fakt orzekania w innej sprawie między stronami również nie uzasadnia wyłączenia sędziego, o ile nie zachodzą uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego w danej sprawie (art. 49 k.p.c.). Gdyby bowiem zawsze okoliczność orzekania w innej sprawie między stronami, również podobnej przedmiotowo, było podstawą wyłączenia, wyłączenie następowaloby z mocy prawa (art. 48 k.p.c.), a tak nie jest.

Skarżący nie wykazał, iż zachodzą w danej sprawie i to na danym wstępnym etapie postępowania okoliczności uzasadniające wyłączenie sędziego referenta.

Wobec powyższego zażalenie skarżącego na rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.